

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 282 (3414) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Törökország továbbra is távolmarad a háborútól

Négy nagyhatalom a háború után: Oroszország, Egyesült Államok, Nagybritannia és Kína
— Rövidesen elutazik Roosevelt a hármass értekezletre

Megnehezedett a szovjet hadosztályok előnyomulása Kievtől nyugatra az utolsó 24 órában

Zürichből jelentik (MTI): Az United Press jelenti Istanbulból: Török körökben a kairói értekezlet befejezéséhez fűzött megjegyzésekben egyhangúan abban jelölik meg az értekezlet eredményét, hogy Törökország továbbra is távolmarad a háborútól, azonban az angolokhoz való viszonyában ezáltal is a szövetség szellemét fogja érvényesíteni.

Változatlanul a Kievtől nyugatra dúló nagy csata a legfontosabb

Berlinből jelentik (Bud. Tud.): A német fővárosban a keleti harcok eseményei közül változatlanul Kievnél, a Dnyeper nyugati partján folyó nagy csatát tartják a legfontosabbnak. Berlini megítélés szerint — bár a harcokról még tartózkodóan nyilatkoznak — úgy látszik remélik, hogy a nagy szovjet-támadással egyidőben a német hadvezetés intézkedései fokozatosan hatást gyakorolnak. Katonai helyről származó értesülés szerint, e rendszabályok következtében a szovjet hadosztályok előnyomulása a legutóbbi 24 órában máris észrevehetően megnehezedett. Berlinben az a vélemény, hogy a németek szempontjából a csata válsága már elérte tetőfokát, sőt túljutott azon. Ennek megfelelően a főparancsnokság megállapításai kevésbé komoly hangúak, mint egy nappal ezelőtt. Különjelentés szerint a harcok néhány nap óta már rossz időben folynak. A hőmérséklet meglehetősen súlyos, sok helyről hófúvásokat jelentenek. Továbbra is súlyos harcok dúlnak Nyerevj vidékén és

a keresi félszigeten. A keresi félszigettel való összeköttetés elvesztését Berlinben nem tekintik jelentősnek, mert már a szovjet támadásnak az Azovi tengerhez való közeledése előtt a Krim félszigeten levő német hadsereg ellátását főként a tengeren bonyolították le.

A beígért megtorlással kapcsolatosak a London elleni légitámadások

A Pest írja: Berlinből közli a Pest különtudósítója, hogy ott élénk feltűnést keltenek a London elleni naponkénti bombázások. Az a vélemény, hogy a támadások már kapcsolatosak a megtorlásról ismételt hangzatos fenyegetéssel. Nagy fontosságot tulajdonítanak annak, hogy a támadó bombázók közül egyet sem sikerült lelőni az angoloknak, ami ezeknek a gépeknek rendkívüli gyorságát bizonyítja. A támadó gépek mindössze 15 percig tartózkodtak angol terület fölött.

„Abba is belenyugszom, hogy a németek megakarják tartani Hitlert Führernek...”

Newyorkból jelentik: (B. T.) Ikes belügyminiszter a szovjet-amerikai társaság képviselői előtt beszédet mondott. Igaz — mondotta — hogy az amerikaiak nem szeretik a kommunizmust, másrészt azonban az oroszok nem hívei a kapitalizmusnak. A kommunizmusnak van sok hibája, de van a kapitalizmusnak is. Nekem mindig az volt a véleményem, hogy minden országnak joga van arra, hogy kormányformáját megválassza. Abba is belenyugszom, hogy a németek meg akarják tartani Hitlert Führernek, ha lemondanak arról, hogy meg akarjanak támadni más nemzeteket.

A háború befejezése után négy nagyhatalom lesz a Szovjet, az Egyesült Államok, Nagybritannia és Kína. Bármilyen legyen is politikai véleményünk és bármilyenek is közöttünk a világnézeti különbségek, nem engedhetjük meg, hogy a szovjettel szemben hibát kövessünk el. Ez a nemzet számbelileg a legnagyobb a világon. Meggyőződésem szerint a két országban elegendő a jóakarát és okosság között a béke tartós legyen. A moszkvai értekezlet egyik legfontosabb utjelzője a jövő és az egész világ jóléte felé mutat.

Gentből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorkból jelentik, hogy a Newyork Times washingtoni jelentése szerint, Washingtonban mindjában erősödik az a vélemény, hogy Roosevelt rövidesen elutazik a Stalin és Churchill részvételével rendezendő hármass értekezletre.

Berlinből jelentik: (MTI) Washingto-

ni híradás szerint Roosevelt elnök kedden Knox tengerészeti miniszterrel fontos katonai kérdésekről folytatott megbeszéléseket. Hétfőn, mint ismeretes, szintén megbeszéléseket folytatott a két államférfi.

Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A császári főhadiszállás jelenti, hogy az az ellenséges csatahajó melyről kedden azt jelentették, hogy súlyosan megrongálódott, szintén elcsúszott. A bougenvillei második légi csatában a japánok a következő további sikereket érték el:

Három nagy ellenséges cirkáló, továbbá egy kisebb cirkáló vagy romboló megrongálódott, három ellenséges repülőgép elpusztult. A japánok vesztesége időközben öt repülőgéppel szaporodott.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a párizsi lapok Teutánból értesülnek, Marti algiri kommunista vezérnek egyik nyilatkozatából kitűnik, hogy Gireaudot rövidesen letartóztatják. Ez a kijelentés magyarázatot ad arra, hogy Gireaud miért, mondott le váratlanul az algiri bizottságban viselt elnöki tisztjéről. Teutáni hír szerint, Gireaud az utóbbi időben a szakadárak köréből több fenyegető levelet kapott, mire testőrségét amerikai katonákkal erősítették meg. Egyéb kirek szerint egészsége erősen megrendült. Az volt a terve, hogy emiatt hosszabb szabadságot kér. Ezt a közlést azonban bizonyos szakadár körökben csupán ürügynek tekintik arra, hogy Gireaudnak lehetővé tegyék és megkönnyítsék a politikai életből való kivonulását.

A feketekereskedelem szigorúbb büntetésről szóló javaslatot tárgyalja a Ház

A Budapesti Értesítő Jelenti: A képviselőház ülését szerdán délelőtt 10 órakor nyitotta meg Tórs Tihor alelnök. A kormány tagjai közül ott volt Radocsay László igazságügyminiszter, a kinek a nemzetgazdálkodás rendjét zavaró egyes esetelemények szigorúbb büntetéséről benyújtott törvényjavaslata vitájával kezdtek meg az ülést.

Megay Károly, a MEP vezérszónoka sajnálattal állapította meg, hogy vannak olyanok, akik ebben az élethalál harcban nem tudják egyéni érdeküket alárendelni a közügynek. Azt várja a törvényjavaslattól, hogy nemcsak a félelmetesen elharapózott zugiác üzelmét csökkentik, hanem megakadályozza a közérköles súlyosodását is. Indokoltnak tartja, hogy a mellékbüntetések kiszabásakor az iparengedélyek megvonása, a kereskedői jogosultság elvesztése minél gyakoribban szerepeljen. Szerinte a kiszabott büntetést nemcsak falragason vagy a sajtóban, hanem szükség esetén a vidéken szokásos módon is közhírré kell tenni. Megokolt esetben a rádiót is használják fel erre. A törvényjavaslatot elfogadja.

Budinszky László mint a Nyilaskezes Párt tagja hangoztatta, hogy a törvény szigorúsága sohasem elegendő azokkal szemben, akik visszaélnék a közérkölkel. A törvényjavaslat nem

nyújt alkalmat a kartellek és a tözedezők elleni megtorlásokra. E miatt a javaslatot nem fogadja el.

A vezérszónokok sorát Biró István erdélyi képviselő fejezte be. Válaszolt az előtte szólóknak arra a kívánságára, hogy átfogó javaslattal biztosítsák a nemzetgazdálkodás rendjét. Az ilyen átfogó rendeletet a háború ötödik évében nem lehet megalkotni, mert állandóan újabb helyzetek adódnak, melyek következtében mindig újabb rendeletekre is van szükség. Lehetséges, hogy a feketepiac árai a törvényjavaslat következtében emelkednek. Megengedi, hogy bizonyos esetekben nem lehet erkölcselenségnek minősíteni a drágább vásárlást, ha életfontosságú ügyről van szó, de a törvényjavaslat szövegében bizonyos módosítás ajánlatos, hogy élecebben kiemeljék az üzletszerzésből és meggazdagodási szándékból elkövetett eseteket. Módosítást kér annak megállapításában, hogy mik a közszükségleti cikkek és mik veszélyeztetik az ezekkel való üzérkedés révén a közérköket súlyosan, vagy kevésbé súlyosan és mit kell tenni e helyzetekkel való visszaélések elleni törekvésünkben. Fel-szólalása végén még egyszer üdvözölte a törvényjavaslatot, amit az erdélyi képviselők nevében elfogadott.

Jeliska, gyere kaza!

Nagyvárad, nov. 10. Kedd este 10 óra tájban *Asztalos János* és felesége *Rátkay József*-utca 48. szám alatti lakosok kétségbeesetten jelentették a rendőrségen, hogy 11 éves *Julia* nevű kisleányuk, aki a *Dobó Katica* intézet növendéke délután az iskolából jövet eltűnt és azóta nyoma veszett.

A rendőrség egrelőre eltekintett a körözéstől és ezt szerdán fogantatja, ha addig a kisleány elő nem kerül. A megremült szülők arra kérik a közönséget, hogyha valaki tudna valamit a gyermekről, értesítse őket.

Mint szerdán délelőtt értesülünk, az eltűnt kisleány kedden este egy váradvelencei ismerősükhöz ment, ahol elpanaszolta, hogy az iskolában rosszul felelt és a szekundát annyira szívére vette, hogy nem mer hazamenni. Az ismerősök villamosra tettek és hazaküldték a szülőkhöz, azonban nem érkezett meg másnap sem. A tulságosan érzékeny gyermek hazaségítését lemetlenül kéri a közönségtől a kétségbeesett szülők.

Pénteken tárgyalja a debreceni törvényszék dr. Juhász Géza kontra Harsányi Zsolt sajtóperit

Debrecenből jelentik: Harsányi Zsolt író sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt a debreceni törvényszéken perit indított dr. Juhász Géza debreceni középiskolai tanár, író ellen, mert az az *azóta* megszünt „Tiszántúl” címen megjelenő napilapban írásait ponyvának minősítette. A törvényszék annakidején ebben az ügyben tartott már főtárgyalást, de a feleknek helyt adott a bizonyítás kiegészítésére és a főtárgyalást elnapolta.

Az új főtárgyalásra dr. Juhász Géza Németh Lászlót, Harsányi Zsolt pedig Vojnovich Gézát jelentette be szakértőnek. A törvényszék ebben az ügyben új főtárgyalást tűzött ki, melyet pénteken tartanak meg. Az irodalmi per iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg Debrecenben.

Nagyváradon vendégszerepel a kolozsvári Opera

Nagyvárad, nov. 10. December 15-én és 16-án két napos vendégszereplésre Nagyváradra érkezik a kolozsvári Nemzeti Színház operagyűjtése. Az első napon a *Tosca*, a második napon pedig a *Traviata* szerepel a műsoron.

Szerdán Nagyváradon tartózkodott *Vitéz Tibor* főrendező, aki *Hlatky Endre* főispánnal és *Soós István* polgármesterrel megbeszélte az Opera további vendégszereplését is.

A Szigligeti Társaság irodalmi estje Sopronban

Nagyvárad, nov. 10. Ma délelőtt megérkezett *Soós István* polgármesterhez *Kamenszky Árpád* dr., Sopron város polgármesterének szívélyes hangú levele, amelyben bejelenti, hogy az „*Urbs Fidelissima*” közönsége nagy szeretettel várja a nagyváradai írókat november 12-ki irodalmi estjük alkalmával.

Együttal értesítette a polgármester arról is a nagyváradai vendégeket, hogy másnap, november 13-án társasvacsorát rendez tiszteletül a Frankenburg Társaság a Pannónia étteremben.

Ünnepélyesen felavatták a nagyváradai Tejellátó Központot

Fővárosi vendégek szerint az ország egyik legszebb és legkorszerűbb üzeme a nagyváradai

Nagyvárad, nov. 10. Az Őszi-telepen *Vadász-utca* 2. szám alatt régi épületek átalakításával és korszerűsítésével Tejellátó Központot létesített a város. Az üzem ünnepélyes felavatására ma délelőtt került sor, amelyen megjelentek a budapesti hivatalos kiküldöttek is. A földművelésügyi minisztériumot *Konkoly Thege Kálmán* államtitkár képviselte, megjelentek *Lenk Jenő*, a Tejtermelők Országos Szövetségének elnöke, *Farkas Gábor*, az OMTK vezérigazgatója és *Paszár Géza* tanácsos, Nagyváradot és a vármegyét *Hlatky Endre* dr. főispán, *Soós István* dr. polgármester és *vitéz Nadányi János* alispán képviselték.

Az avatóünnepség a vendégek megér-

kezése után az üzem udvarán zajlott le. Először *Farkas Gábor* vezérigazgató üdvözölte a város vezetőségét és rámutatott a központ jelentőségére. *Konkoly Thege Kálmán* államtitkár köszönetet mondott a városnak áldozatkészségéért és kijelentette, hogy a minisztérium 100.000 pengővel sietett hozzájárulni a megvalósításhoz. *Soós István* polgármester üdvözlőbeszéde után *Ponyigai Lajos* igazgató ismertette az üzem működését, amely 15.000 liter tej befogadására és feldolgozására alkalmas.

A fővárosi vendégek nagy elismeréssel nyilatkoztak a látottakról és kijelentették, hogy a nagyváradai Tejellátó Központ az ország egyik legszebb és legkorszerűbb ilyen üzeme.

Magasszínvonalú hangversennyel kezdte meg előadássorozatát a nagyváradai Német Lektorátus

A német lektorátus, ujonnan létesült előadótermében, magas művészi színvonalon álló hangversennyel kezdte meg azt az előadássorozatot, amely a német kultúra minden területének ismertetésére hivatott.

A híres *Fiedel-trió* mutatta be ez alkalommal, egykorú hangszereken, a gótika és a renaissance zeneművészetének néhány megkapóan szép darabját. Az előadó művészek: *Franz Siedersbeck*, *Beatrice Dohme* és *Erich Wilke*, akik több száznál *Erns Conrad Raase* baritonékesnek szolgáltattak kíséretet, valamennyien a Rajna melletti frankfurti állami zenefőiskola tanárai.

Hangszerük a mai vonóhangszerek ősei három húrral, kvártos hangolásban, felfelé görbülő vonókkal. Már külső formájukkal muzeumi levegőt sugároznak ezek a hangszerek, annak ellenére, hogy vadonatúj gyártásúak; Németországban; de ott is csak egyetlen helyen állítják elő őket. Egy árnyalattal göngyöbb a hangjuk, mint a mai vonósoké, de valami sajátos zengésük van, ami erősségben a mai vonósok hangfogós és nem hangfogós kezelése között áll. Régi korok hangulatát árasztják s ez szokatlanul érdekes színezetet kölcsönzött a hangversenynek.

Az előadásra került kompozíciók között nem volt egyetlen hosszabb

lélekzetű sem, csupa mozaikszerű, rendkívüli finomságú darabok voltak, amelyek nagy zenekulturájuk előtt is alig ismeretesek. De éppen ez a mozaikszerűség nehéz feladatot rótt az előadó művészekre, akiknek szinte percnként kellett más és más hangulatba beleélniök magukat. S hogy mennyire abszolút művészetet nyújtottak, azt mutatja az is, hogy a közönséget is sikerült ezekben a hangulatokba elringatniök.

Egyházi jellegű kompozíciók, vídám tánc és bordalok, szerelmi és katonadalok váltakoztak a műsoron, amely elejétől végéig teljesen lekötötte a hallgatóság érdeklődését és ritka műélvezetet nyújtott azoknak is, akik nem elég szakértők a zenében.

A kiváló német művészek Nagyváradról Koozsvárra utaznak, majd más nagyobb magyar vidéki városokban és végül Budapesten hangversenyeznek.

Kívánatos volna, hogy a nagyváradai közönség a jövőben nagyobb érdeklődést tanúsítson a német lektorátus hasonló előadásai iránt. Mert a keddi esti hangversenyen még a zeneértők városunkban elég jelentős táborát is nélkülöztük. Pedig amit a német művészek nyújtottak, az korántsem volt száraz kultúra-terjesztés, hanem egyuttal a legszebb szóalkotás is.

Elmarad a nagyváradai írók és képzőművészek szolnoki vendégszereplése

Nagyvárad, nov. 10. Beszámolt a *Magyar Lapok* arról a tervről, amely szerint Szolnok város meghívására nagyváradai írók és művészek látogatnak el a tiszparti városba, hogy irodalmi est és tárlat keretében viszonozzák a szolnoki festők nagyszerű nagyváradai bemutatkozását.

Ezzel kapcsolatban most arról kaptunk értesítést, hogy ez a kirándulás tavaszig elmarad. A tárlatot ugyanis a szolnoki művésztelepen akarták megrendezni, télen azonban ez meglehetősen

nehézségekbe ütközik egyrészt, másrészt szükségessé tették az elhalasztást azok a viták, amelyek a résztvevőkkel kapcsolatban felmerültek.

A tavasz folyamán történő látogatással kapcsolatban bizottság alakult, melynek tagjai *Hlatky Endre* dr. főispán, *Soós István* dr. polgármester, *Dalló Gyula* dr. kulturatanácsnok és meghívott írók és képzőművészek. Ez a bizottság dönt arról, hogy kik vesznek részt Nagyvárad reprezentatív szolnoki tárlatán és irodalmi estjén.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Kerek Ferkó.
BELVÁROSI: Szeptember végén.
CASINO: Borgia Lucrecia.
KORONA: Feltékenység.

Többségben lesznek-e a nők a háború után?

A háborúval kapcsolatban gyakran felmerül az a kérdés, hogy annak befejezése után felesleg vagy hiány mutatkozik-e majd nőben? Ezt a kérdést tudományos körökben komoly vizsgálat tárgyává tették. Az eredmények igen kielégítőek és a megállapítások szerint a jelenlegi háború után az 1914-18. évi háború utáni helyzet nem fog bekövetkezni, vagyis Németországban ezuttal nem kell egy esetleges nőtöbblettől tartani. A nehézipari gyárvárosokban és hatalmas ipartelepekkel rendelkező vidékeken természetesen mindig több a férfiakos és az ilyen vidékekre a megélhetés könnyítése céljából mindig újabb és újabb átköltözések történnek. A statisztikai kimutatások szerint tehát ezek a vidékek mindig férfifelesleggel rendelkeznek. Ennek megfelelően ezután mindig lesznek vidékek, ahol viszont a nők vannak tulsúlyban. Ezen a bajon azonban megfelelő belső áttelepüléssel könnyen lehet segíteni. Egy esetleges háború utáni „nőfeleslegtől” tehát nem kell ezuttal tartani. (MNK.)

Tudja-e Ön...

- ... hogy a nép nyelvében még mindig élő régi mértékek, a láb, arasz, uj, a régi egyiptomiaknál már ötezer évvel ezelőtt használatban voltak és görög közvetítéssel onnan terjedtek el az egész világon?
- ... hogy a régi kínai császárok a fénytörő prizma birtoklását kizárólagos felségjoguknak tekintették? Erről a tényről színelméletében Goethe is megemlékezik.
- ... hogy az első platinát a 18-ik század első felében a kolumbiai *Pinho* folyó aranytartalmu homokjában találták és ezért kezdetben „platiná del Pinho” néven nevezték? A platiná szó a spanyol „plata”-ból származik és ezüstöséket vagy ezüsthöz hasonlót jelent. Az első kolumbiai platinakészleteket az itteni spanyol gyarmati hatóságok rendelkezére, akik attól tartottak, hogy a platinát az arany hamisítására fogják felhasználni, a tengerbe vetették.
- ... hogy a *salétrom* szó a latin „sal petrae”, azaz „a szikla sója” kifejezésből származik?
- ... hogy a *Kolumbus* előtti Mexikóban a háziállatok és a nyájban élő kerdőzök még teljesen ismeretlenek voltak?
- ... hogy az első szelídített papagályt *Onesikritos*, Nagy Sándor egyik hadvezére hozta Európába? Amerikában a bennszülöttek ezzel szemben már a fehér ember megjelenése előtt is ismerték a szelídített papagályt.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

Fokozódott a harci tevékenység a kievi térségben

Eredményesen tartóztatták fel német csapatok a Krim elleni növekvő orosz nyomást — Sikeres német támadó vállalkozások a Dnyepropetrovszktól délnyugatra

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának, a véderő főparancsnoksága közli: Kerestől délre visszavertük a szovjet partraszállási kísérletét. A keresi szorosban a haditengerészet egy biztosító köteléke elsüllyesztett két ellenséges motoros ágyunaszádot, valamint egy gyorsnaszádot és súlyosan megrongált két ágyunaszádot. A Krim-Félsziget északi bejáratánál német csapatok hétfőn is eredményesen tartóztatták fel a növekvő ellenség nyomását. A dnyeperi arcvonalon, — Dnyepropetrovszktól délnyugatra eredményes támadó vállalkozást hajtottak végre a német csapatok. Az ellenség súlyos ember- és anyagvesztéseket szenvedett, a német veszteségek azonban csekélyek. A kievi harci térségben, különösen a várostól délre és nyugatra fokozódott a harcok hevesége. Az ellenséges támadás né-

kebb térre szorítottuk.

Néhány ellenséges repülőgép zavaró támadást intézett a birodalom nyugati területe ellen. Több helységben épületkárok keletkeztek, a polgári lakosság vesztesége csekély. Német repülők a keddre virradó éjszaka újból bombázták London egyes célpontjait.

Ujabb szakaszra terjed ki a keleti nagy őszi csata

Berlinből jelenti a MTI. A Német Távirati Iroda katonai munkatársa a keddi helyzet jelentésében megállapítja, hogy Nyeveljtől északra és nyugatra a

legutóbbi napok folyamán a szovjetorosz erőfeszítések újabb súlypontja alakult ki, úgyhogy a nagy őszi csata újabb szakaszra terjedt ki. A szovjet, mint a kievi csatában, most a nyevelji térségben is nagy tömegekkel lép fel. A németek azonban itt is rendíthetetlen keményiséget tanúsítanak, mind a csapások elviselésében, mind a csapások osztogatásában. Nyeveljtől délre sikeres ellentámadást indítottak, amelynek jelentősége nem annyira a várostól nyugatra, és északra levő szakasz tehermentesítésében rejlik, mint inkább az egész harci térség helyzetének megjavításában. Mégis a kievi térségben fekszik a legfontosabb súlypont. Az itt folyó csata növe-

vő heveségének az az oka, hogy a németek még nagyobb elkeseredettséggel harcolnak, mint eddig. A szovjet csak elképzelhetetlen véráldozatok után tud lépésről-lépésre előnyomulni. Anyagi vesztesége is jelentékeny. A Krim Félsziget kapuiban sem volt sikerük hétfőn a szovjet csapatoknak. Különben a félsziget védelmére tett valamennyi eddigi intézkedés arra mutat, hogy a németek a Fekete tenger eme „repülőgép anyahajóját” tartani fogják.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Miközben a nagy harcok tovább tartanak a krimi félsziget ellen és a kercki szakaszon, továbbá a Dnyepre alsó szakaszán, addig a holsievisták november 8-án a kievi szakaszon is folytatták áttörési kísérleteiket. A helyzetet itt is a német ellentámadások fokozódása jellemzi. Az ellentámadások már figyelemreméltó eredménnyel jártak. A nevelei szakaszon a holsievisták csekély térfelületet súlyos veszteségekkel fizették meg. Kíev környékén gépesített német alakulatok a holsievistákat több helyégből kivették.

Nagy esőzések akadályozzák az 5-ik brit hadsereg hadműveleteit

Lisszabomból jelentik: (MTI) Algirből jelentik, hogy az északafrikai főhadiszállás közlése szerint az 5-ik hadsereg hadműveleteit nagy esők akadályozzák.

Zürichből jelenti: (MTI) Rómában hivatalosan közölték, hogy délután heves bombatámadás érte Torino városát. Mintegy ötven angol és amerikai gép sok bombát dobott a városra. Az áldozatok száma jelentékeny, az anyagi kár súlyos.

Zürich. (MTI.) A Svájci Távirati Iroda jelenti: Rómából jelentik, hogy nem várják a pápa tiltakozását a Vatikán bombázásával kapcsolatban, de azt hiszik, hogy a pápa újból a semleges és hadviselő államokhoz fordul az örökváros kímélése érdekében.

EGÉSZEN ÚJFAJTA NÉMET BOMBÁZÓGÉPEK TAMADJAK LONDONT

Berlin. (MTI.) Tájékozott német katonai körökben, mint érdekes körülményt említik, hogy az angol sajtó hangsúlyozza a London elleni támadások

áldozatainak feltűnő nagy számát. Az angolszások szerint egészen új fajta német repülőgépek támadnak, amelyek rendkívül gyorsak, igen magasan repülnek, de a cél felett leereszkedve bombáik igen pontosan találhatnak. Eddig nem sikerült egyetlen ilyen gépet sem lelőni.

SÜLYOS AMERIKAI VESZTESÉGEK KÖVETKEZTÉBEN MASODIK PEARL HARBOURROL BESZÉLNEK TOKIÓBAN

Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Japán tengerészeti repülők október 27-ike óta 72 ellenséges hadihajót és szállítóhajót süllyesztettek el.

Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Japán katonai körök véleménye szerint az amerikaiak Bougainville sziget vizéin olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy Tokióban máris második Pearl Harbourról beszélnek. Mindamellett azon a véleményen vannak, hogy az északi Salamon szigetek vidéke a következő hetekben még heves harcok színhelye lesz.

Newyork és Rosario püspöke elítélte a Vatikán bombázását

Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: Északamerikai katolikus körökben a Vatikán bombázása mély benyomást keltett — jelenti Newyorkból. Az Egyesült Államok kormánya eddig került mindenféle állásfoglalást a bombázással kapcsolatban. Newyork püspöke vasárnap székesegyházában mégis erősen elítélte a bombázást. Kijelentette, hogy a támadók Isten ellen eseltek.

Buenos-Aires. (MTI.) A Német TI jelenti: Az argentinai főpapság körében egyre több tiltakozó hang hallatszik a Vatikán bombázása miatt. Rosario püspöke utasította egyházmeg-

gyéje lelkészeit, hogy az év végéig minden istentisztelet alkalmával imádkozzanak a pápáért. Egyben távirati küldött a pápának, aki előtt kifejezte egyházmegyéje együttérzését.

Rómából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A Vatikánvárosban hétfőn megkezdtek a bombatámadás után eltakarító munkálatokat. A vatikán mozaikműhely épületében és a kormányzó palotában több hivatalos helységet és több szolgálati lakást szétromboltak a bombák. Különösen fájdalmasnak tartják a Szent Péter székesegyházban Bernini híros aranyablakának pusztulását.

Finnországban megvan a békevágy, de szó sem lehet feltétel nélküli megadásról

Stockholm. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Lindström Richard a Szocialdemokrata című napilap főszerkesztője, aki helsinki látogatásáról most tért vissza Stockholmba, a lap vezércik-

kében azt írja, hogy nem helytállók azok a híresztelések, amelyek szerint Finnország a legközelebbi jövőben új útra szándékozik lépni. Finnországban megvan a békevágy és e tekintetben a

gyakorlatban minden finn egyetemes, de ez nem jelenti azt, hogy minden áron békét kívánjanak. A feltétel nélküli kapituláció a finn nép számára idegen fogalom. Nem is lehet másként elképzelni, minthogy a finnek az utolsó emberig kétségbeesetten fognak harcolni.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint az Afton Tidningen jelenti Londonból, ott elérkezettnek látják az időt, hogy Stalin, Roosevelt és Churchill közös hírverőhadjáratot indítsanak a német nép ellen. A rádió útján felhívást szándékoznak intézni a német néphez. Azt hiszik, hogy mind Stalin és Roosevelt, mind a moszkvai értekezlet jó kiinduló pont a hírverő hadjárat megkezdése céljából.

HUSZ ESZTENDŐS BARATSÁGI SZERZŐDÉST KÖTÖT BENEK MOSZKVAVAL

Washington. (Bud. Tud.) Jól tájékozott washingtoni diplomáciai körök kijelentik, hogy az a barátsági szerződés, amelyet a Szovjetunió és Csehszlovákia aláírt, húsz esztendőre szól. Ezt a szerződést rövidesen újabb szerződések követik más szomszédos államokkal. Hír szerint a szovjet és a többi állam között már megbeszélések folynak. Elsősorban Lengyelországra utalnak. Ugy vélik Washingtonban, hogy az oroszok hajlandók volnának, mielőtt a viszonyok megengedik, külön szerződést kötni Törökországgal, Jugoszláviával és Görögországgal.

Kállay Miklós miniszterelnök beszél Kassa felszabadulásának öt éves évfordulójáról

Kassáról jelenti: (MTI) A város társadalma óriási lelkesedéssel készül a hazatérés ötödik évfordulójának megünneplésére. Az üzletek kirakatait a Kormányzó Úr és a honvédség bevonulásának fényképei díszítik. Minden előkészület megtörtént a november 11-én megtartandó nagyüzemi felszabadulási ünnepségre. A társadalmi egyesületek, iskolák, hivatalok és intézmények zászlók alatt vonulnak fel, hogy meghallgassák Kállay Miklós miniszterelnök ünnepi beszédét.

Utazásnál
a változó időjárás zavarja a rendes emésztést. Ez ólmelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a MARMOL.

hány arcvonalszakaszon csapataink elszánt okátásával szemben csak lassan tudott tért nyerni, más pontokon ellentámadásokkal visszafoglaltunk több átmenetileg elvesztett helységet. Szmolenszktól északnyugatra a szovjet újból megkezdte támadásait, a szovjet csapatok azonban csak néhány helyen érték el helyi jellegű betörést, amelyeket azonnal elreteszeltek. A nyevelji betörési térségben egy délfelől indított ellentámadásunk az ellenséget az erősen kiépített állásokból visszavetette. Nyeveljtől nyugatra és északnyugatra a szovjet részben frissen harcra vetett erőikkel támadott. A német csapatok heves harcokban felfogták az ellenség támadásait és véres veszteségeket okoztak nekik. A 93-ik nehéz páncélos vadászkoztelék a legutóbbi hetekben 153 szovjet páncélost semmisített meg, 24 további páncélost pedig harcra képtelenné tett. Ennek a köteléknek így tehát nagy része volt az ellenséges áttörési kísérletek megakadályozásában. A holsievista partraszálló kötelékeknek a keresi szorosban történt leküzdésével kapcsolatban különösen kitüntette magát a Klassmann sorhajóhadnagy vezetése alatt álló német biztosító kötelék. Ez a kötelék november 4-étől 8-ig elsüllyesztett három ágyunaszádot, két gyorsnaszádot, csapatokkal megrakott öt partraszálló csónakot és egy uszályhajót. Ezenkívül súlyosan megrongált egy gyorsnaszádot és egy ágyunaszádot.

A délnyugati arcvonalon az ellenség hétfőn újabb erőket vetett harcba és nagy erővel megkísérelte, hogy arcvonalunkat áttörje. Különösen a Voltornától nyugatra és északnyugatra folytak egész napon át elkeseredett harcok néhány magaslatért. Ezeket a támadásokat az ellenség szempontjából súlyos és véres veszteséggel visszavertük, a helyi jellegű betöréseket elreteszeljük, illetve szü-

Hitler és Pavelics horvát államfő táviratváltása november 9-én

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Pavelics horvát államvezető ezt a táviratot küldte a Führernek:

A horvát nép ebben az óriási harcban a nagy német néppel hűséges fegyverbarátságban kitart az új és igazságos Európa végső győzelméig.

A Führer így válaszolt:

Fogadja köszönetem azokért a szavakért, amelyeket az 1923 november 9-iki áldozatokra való emlékezésül, a mai emléknapon saját és a horvát nép nevében táviratában hozzám intézett. Amiként a harcosok vére nem hiába folyt, ugyanúgy nem hiabavalok azok az áldozatok, a szövetségeseinkkel együtt vívott közös harcban, amelyet az európai szabadságért és jobb jövőért folytatunk. Abban a rendíthetetlen meggyőződésben, hogy a kemény küzdelem után a miénk lesz a végső győzelem, szívélyes jókívánásokkal gondolok a vitéz horvát népre és jövőjére.

OLASZ ÉS ROMÁN VELEMÉNY HITLER BESZÉDERŐL ÉS A TÖRÖK ESEMÉNYEKRŐL.

Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Egész Olaszországban a Führer hétfői beszédét tárgyalják és a sajtó is arról cikkezik. Elsősorban Hitler rendíthetetlen bizalmát emelik ki a végső győzelemben és rámutatnak az érvelés világos és meggyőző erejére. — Rámutatnak Hitler ama megállapítására, hogy a Brenner ellen tervezett támadásból, Rómától délre csigalassúságu hadművelet lett. Nagy megelégedéssel vették tudomásul Hitler bejelentését, hogy az angol-amerikai légítámadásokra meglesz a megfelelő válasz.

Bukarestből jelentik: (MTI) A Geara Hitler beszédéről ezt írja:

Hitler hétfői müncheni beszéde igen sok ellenhírt cáfolt meg és ugyanakkor megfelelt Stalin beszédének is. A lap kiemelésére méltónak tartja Hitler beszédének azt a részét, amely szerint Németország ebben a háborúban csak 12 óra után teszi le a fegyvert. Ebben Stalin ama állításának cáfolatát látja, amely szerint Németország és meghódított államai az összeomlás küszöbén állnak. Hitler egyben határozott álláspontját is leszögezte akkor, amikor megállapította, hogy a bolse-

vista veszélyt egyezere mindenkorra el kell tüntetni. Különös figyelmet érdemel az a kijelentése, hogy az idő Németország javára dolgozik és az angol-szász legítámadások a polgári lakosságnak okozott károkon túl, céljukat nem érik el.

A lap a továbbiakban a törökországi eseményekkel foglalkozik és arra a megállapításra jut, hogy a kairói tárgyalásokról kiadott török közlemény úgy értékelhető, mint annak a török

elhatározásnak megnyilvánulása, mely továbbra is az eddigi török politikát akarja folytatni. Törökország ezek szerint hadászati pontokat rendelkezésre bocsát ugyan, de a háborúban fegyveresen nem vesz részt.

Ezután Bulgária helyzetéről megállapítja, hogy Bulgária az angol-szász befolyási kísérletek ellenére is kitart eddigi politikájára mellett. Tartományait bárkivel szemben is meg akarja védeni és semmiféle kalandra nem kapható.

Tüzér-beadvet

— Magyar kir. honvéd hadifudósító osztály közlése —

Dnyeper-Djeszna közén, szeptember végén.

A gyalogság még a hajnali szürkületben megkezdte előnyomulását a mocsáron át. Derékig fűben, nedves, süppedő talajon, sás és esenevész bokrok között haladt előre a század, viharezett, rámenő bandavadász fiúk. Mögöttük a tartalék század várt bevezetésre és az üteg.

Háromnapos kemény és erőltetett menet után érték el a mocsarat a csapatok, megszakított utakon, süppedő homokos csapáson, a pihenést is a legszükségesebbre korlátozva, ugyszólván egész napos menet után indították meg támadásukat az erdőbe beásott orvlövészek ellen.

A mély és megduzzadt mocsárban csak lassan haladtak előre. Szétnyulva, hosszú csatárláncalakzatban közelítették meg, a sűrű és cserjés erdőt, amely repülőfelderítések szerint ezerötszáz-kétezer főnyi bandacsoportot rejtegetett. A bandacsoport hoteken át fosztogatta és rabolta a környező falvakat; utakat és vasutvonalakat robbantott fel, embereket hurcolt el, támpontokat támadott meg és emelt ki.

A század előőrsei már elérték az erdőt, amikor a tartalékszázad is elindult, hogy megfelelő távolságban felzárkózzék az első vonal mögé. Tudták kemény harc lesz. Az orvlövész-csoport vagy visszavonul, vagy felveszi a harcot.

A nap magasán állott már, izzó vörös képpel feküdt rá az erdő fáira, a

bozotos, sással és fűvel benőtt mocsárra, hogy szinte párolgott a vízenyős, ázott talaj. Az üteg hátul, a mocsár szélén puposodó dombokon ásta be magát, hogy szükség esetén tüzével támogassa a két gyalog századot.

Felderítő járőre ott ment elől az első század élén és rádióan tartotta az összeköttetést az ütegpáncsokkal.

Alig nyomult be a két gyalogszázad az erdőbe, gyűrűbe szorult. Az előre beállított orvlövész tüzgépek, fészkek és beásott állások tüze, mintegy áttörhetetlen, szoros és gyilkos gyűrű szorult a két század köré. Túlerőben voltak az orvlövészek. Mindjárt az első pillanatban látták ezt a század-páncsokunk, de az üteg bevonásáról szó sem lehetett.

Az 5 kilométerre beásott üteg, amelynek páncsokunk nem látott be az erdőbe, vaktában, irányítás nélkül nem tűzelhetett. Pedig a gyűrű mindjobban összeszorult, az orvlövész-csoportok járóról, fedezékekből lőtték a századot.

Basola Zoltán honvéd, a tüzer-felderítőjárőr rádiója hiába volt ott a besorított gyűrűbe, hiába tartotta az összeköttetést a legveszedelmesebb tűzben is, semmit sem ért el. Az üteg tüzét pontosan megjelölt helyre kellett kérni, különben saját csapatainkat zúzta szét.

Átkozottul szorult helyzet volt. Ugyilátszott, menthetetlenül vége a két századnak. És Basola a tüzerek rádiója, ekkor vágta ki a rezes.

A panyefogaton egy ködgránátot talált. Pillanatok alatt érett meg benne a gondolat, a közelében tüzelő aknavetővel az ellenség irányába lövette ki a ködgránátot és rádióan jelentette ütegeinek, hogy a tüzet a ködgránát irányába nyissa meg.

Az üteg nyomban megnyitotta a tüzét a ködfelhőbe. És Basola honvéd szabályosan vezette az üteg tüzét.

Rádióan dirigálta az irányt: jobbra, előbbre, most jó!

És az üteg gránátai pontosan csapódottak be a század köré szorult orvlövészek gyűrű állásaiba. Félórán át verte az üteg a bandacsoport fészkeit. Basola rádióan, lövésről-lövésre jelezte a becsapódásokat és helyesbített, ha szükség volt rá. A lövések hihetetlen pusztításokat vittek végbe az orvlövészek között. A szilánkok jákra bujt banditákat öltek meg, géppuskafészkeket szakítottak ki, beásott állásokat romboltak szét.

A banditák 400 halottat vesztettek és számtalan sebesültet, az erdő kilométereire tele volt vértócsákkal, kötszerekkel, elhullatott puskákkal és géppisztolyokkal.

És a két század kibújt a szétpattant gyűrűből.

Amikor a századok már túlvoltak az

erdőn, akkor vették észre, hogy két sebesültjük bentmaradt.

Mit tegyünk?

Az orvlövészek makacsul tartották egyes még megmaradt állásaikat, éppen azon a tájon, ahol sebesültjeink lehetnek. A visszatérés vakmerőségnek és esztelenségnek látszott.

Basola nem törődött semmivel. Panyefogaton, amelyen rádiókészülékét szálította, vakmerően visszavágtatott az erdőbe és a két sebesültet felrakva rá a legnagyobb orvlövész oldaltüzből kihozta az erdőből.

Basolat azóta a nagyüztre terjesztették fel és talán észbe sem jut már a Dnyeper és Djeszna közötti mocsáros erdő, ahol a legnagyobb tűzben leleményességével két századot, vakmerő bátorságával pedig két magyar életét mentette meg. Inkább háza gondol talán otthonára, Losoncra, a Ligetre, meg a Dugár-patakra, a Kohány-völgyre és a karesutornyú városkára, ahol büszkén és boldogan várják vissza.

Beöthy Konrád dr. főorvos, egyetemi rk. tanár tart előadást a csüförtöki szabadegyetemen

A Szabadegyetemen 1943. évi november hó 11-én délután 5 órai kezdettel a városháza dísztermében dr. Beöthy Konrád orvosprofesszor „A vér” címen tart előadást. Előadásának vázlata: A vér összetétele. Fehér és vörös vérszettek, vérelemek. Vérelváltozások az egyes betegségek alatt. Előedik a vérben. A mindennapi életben értett vérből, a vér beteges elváltozásainak megismerése. Egy-két szó a vérbiológiai kutatásról. Vérvizelés. — dr. Beöthy professzor értékes és tanulságos előadást vetített képekkel kíséri.

Hetenként egy nap zárva tartanak a nagyvárad vendéglátó iparosok

Nagyvárad thj. város iparhatósága utasította a vendéglátó iparosokat, hogy a vendéglátó szakosztály által meghirdetett időpontban üzleteiket tartsák zárva. A zárvaratás ünnepnapokra nem vonatkozik, amikor is a zárásra soros vendéglátó iparos nyitvatartani köteles. A zárvaratás az étkezde és kifőzésekre nem vonatkozik, azok továbbra is állandóan nyitva tartani kötelesek.

Most jelent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Nagyvárad tejellátása a lehető legrosszabb

Csak radikális intézkedéssel lehet megoldani a problémát

(Nagyvárad.) Kedden délután Nagyvárad tejellátása kérdésében fontos értekezletet tartottak a vármegyeházán, vitéz dr. Nadányi János alispán elnökletével. Az értekezleten jelen volt dr. Soós István polgármester, dr. Dobay István, a Közéleti Hivatal vezetője és az Országos Magyar Tejközpont biharmegyei igazgatója is.

Az értekezleten megállapítást nyert, hogy Nagyvárad tejellátása a lehető legrosszabb és ezen az állapoton segíteni nagyon nehéz. Az alispán kijelentette, hogy a tejellátást csak radikális intézkedés oldhatja meg. Erre vonatkozólag első lépés az kellene legyen, hogy a város a mai helyzetet megváltoztatja, a kiadott mintegy 8000 tejszállítási engedélyt

megvonja és a tejszállítási kérdést más alapokon szervezi meg. Továbbá a tejtermelők takarmány kiutalást csak abban az esetben kapnának, ha bizonyíthatóan igazolják, hogy a tejet hatósági áron, valóban a fogyasztóknak bocsátják rendelkezésére.

Jelenleg az a helyzet áll fenn, hogy 8000 kiadott utalvány ellenében, mint ez az ellenőrzésből kitűnik, mindössze 5000 liter tejet hordanak a városba legális uton, ezzel szemben közel 20.000 liter tej feketén nyer elhelyezést.

Az alispán a megye részéről minden lehetőt megtesz a helyzet erőlyes megszüntetésére, mert erre mód van. Kérdés azonban, hogy mennyiben sikerül a tervet összehangolni a város mostani rendszerével?

Az 1944-es esztendő az angol és amerikai hadak legnagyobb áldozatát fogja jelenteni

Nem lehet feltételezni, hogy Németország hamarosan összeomlik — mondotta Churchill egy villásreggelin

Lisszabon. (MTL) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Churchill miniszterelnök kedden délelőtt részt vett a londoni lordmajor székesegyházban rendezett villásreggelin. Itt mondotta első beszédét a Cityben, amióta a londoni belváros diszpolgárává választotta.

Churchill miniszterelnök beszédében utalt arra, hogy Nagybritannia, a dominiumok és az Egyesült Államok hadseregei megtisztították Afrikát az ellenségtől. A brit és amerikai erők meghódították Sziáliát, Szardiniát, Korzikát és Olaszország egyharmadát. Megtörték a hátgerincet a tengeralattjáró háborúnak, amely időnként a legnagyobb veszéllyel fenyegeett és nagy károkat okozott. Most a szövetségesek okoznak károkat azokban a német városokban, amelyek központjai a löszergyártásnak és ez komolyan ártott a német háborús erőfeszítésnek. Ezek egyéb támadásokkal együtt könnyen lehetnek az európai küzdelem döntő eseményeinek előfutárai.

A szovjetországi hadseregek — mondotta Churchill — mély sérülést ejtettek a német katonai erő szerkezetén.

Az angolok és amerikai szövetségesek minden tőlük telhetőt megtettek és megtesznek, hogy áthozzák erőiket a tengeren és az Óceánban az ellenség elleni akcióra.

Megítélése szerint a Németország elleni angol-amerikai légitámadás elsőrendű volt a német uralom megdöntésére, de nem szabad sohasem elfelejteni, hogy az egész világon sohasem volt olyan katonai szervezet, amely valaha is akkora csapásokat tudott volna mérni, mint Oroszország vagy el tudott volna viselni olyan veszteségeket, mint aminőket Oroszország elviselt.

Beszédében ezután a londoni Cityből üdvözölte a szovjet hadsereget és Stalin tábornagyot.

Ostoba és elítélendő volna, ha tetteink és cselekvéseink azon a feltételezésen épülnének fel, hogy Németország hamarosan összeomlik.

Veszély rejlik mindenben, ami a szövetséges nemzetek tagjainak gondolatait és erőfeszítéseit eltereli attól a végső feladattól, amely előttünk van. Magam továbbra is azon a nézeten vagyok, hogy

az 1944-es európai hadjárat a leg-súlyosabb és a nyugati szövetségesek számára a legtökéletesebb lesz minden eddigi harcunk között. Jól össze kell huzzunk a nadrágszíjat.

Meg kell feszítenünk minden idegszálunkat, hogy sikeresen vihessük végre vállalkozásunkat. Nem azt az időt éljük, hogy átengedhessük magunkat a béke és a győzelem örömteli gondolatának.

Németországnak még mindig négyszáz hadosztálya van és nagy rendőri erő áll rendelkezésére.

Ez az erő hasonlíthatatlanul nagyobb annál, mint amennyi az utolsó császár rendelkezésére állt. A német csapatok a veteránok ügyességével harcolnak.

A nagy csaták még előttünk vannak. Ezenfelül

lehetséges, hogy szigetünket újszerű támadások érhetik.

Az elmúlt időben hónapokon keresztül éberén figyeltünk minden egyes jelet, amely támadás előkészítésére vallott. Ha egyszer elérkezik ezeknek a támadásoknak az ideje, minden bi-

zonyval a legvégső hatásos és odaadó fellépést követeli meg, valamint szilárdságunk és lelkierejük újabb bizonyítását.

Ez a kormány azzal az egyetlen politikai célkitűzéssel alakult meg, hogy a háborút győzelemmel akarjuk befejezni. Gondolatainkban

nem mondhatunk le arról a meggyőződésről, hogy győzelmünk biztos és hogy nem csupán Németországot hanem Japánt is feltétel nélküli fegyverletételre kényszerítsük.

Ez nem jelenti azt, hogy háborús feladatunkat bevégeztük. Változatlanul nagy és gyakorlati vonatkozású kötelezettségekkel is jár az, amit a háború megnyerésének nevezünk. Végül feladatunknak tekintem, hogy a gyakorlati munkaterv keretében biztosítsam azt, hogy a háborút követően követő években mindenki szá-

zabításáig folytatják, különösen hangzik, ha figyelembe vesszük azt a közismert tényt, hogy például a Balti Államokat Moszkvában a Szovjet alkotó részének ismerték el és Európa sorsát egész általánosságban a Szovjet iránti tisztelet alapján alakítják szabályozni.

Churchillnek azokra a tervekre való bejelentései, amelyekkel a háború utáni zűrzavaros állapotokat akarják megakadályozni, hírvetés tényei. Hasonlíthatan Rooseveltnek a felszabadított területek megsegélyezésére vonatkozó keddi kijelentéseihez. Amilyen kevéssé tudják megakadályozni Roosevelt terveit a nyomorúságot Északafrikában, Sziáliában vagy Délolaszországban, éppen olyan kevéssé tudják megakadályozni Churchill terveit a zűrzavart, amelyet a bolsevik győzelem okozna Európában.

Churchillnek azokra a tervekre való bejelentései, amelyekkel a háború utáni zűrzavaros állapotokat akarják megakadályozni, hírvetés tényei. Hasonlíthatan Rooseveltnek a felszabadított területek megsegélyezésére vonatkozó keddi kijelentéseihez. Amilyen kevéssé tudják megakadályozni Roosevelt terveit a nyomorúságot Északafrikában, Sziáliában vagy Délolaszországban, éppen olyan kevéssé tudják megakadályozni Churchill terveit a zűrzavart, amelyet a bolsevik győzelem okozna Európában.

Berlin véleménye Churchill beszédéről

Berlinből jelentik: A Német TI jelenti: Churchill a londoni polgármester vacsoráján beszédet mondott, amelyben őva intette a brit közvéleményt a könnyelmű derüléstől, egyben előkészítette azokra a legnagyobb véres áldozatokra, amiket az angol népnek történelmében most kell adnia.

Az a Churchill, aki 1940-ben és 1941-ben már látni vélte a hegy csúcsát és azt mondotta, hogy 1943-ban már túl lesznek a hegyen, ma kénytelen megállapítani, hogy az 1944-es esztendő Angliától és az Egyesült Államoktól a legnagyobb áldozatot követeli emberéletben és mindenféle mély gyász fog bevonulni. A németek sohasem hagytak kétséget aziránt, hogy az európai erőd külső bástyaiba és az európai erődbe való betörés nem gyereksjáték. Churchill mindenestre annyiban hű maradt önmagához, hogy népének ismét csak verítéket, vért és könnyeket tudott nyújtani, anélkül, hogy feltétlen bizonyossággal következtethetne a végső győzelemre, amelyől maga mondja, hogy a csaták váltakozásaitól függ.

A Führer hétfői beszéde, amelyből kisugárzott Németország elszántsága a harcra és győzelmének biztos tudata ügylátszik nem tévesztette el hatását a brit miniszterelnökre és bi-

zabításáig folytatják, különösen hangzik, ha figyelembe vesszük azt a közismert tényt, hogy például a Balti Államokat Moszkvában a Szovjet alkotó részének ismerték el és Európa sorsát egész általánosságban a Szovjet iránti tisztelet alapján alakítják szabályozni.

Az a fogadkozása, hogy a harcot az országoknak idegen igából való fel-

„Sztalin nevű embert nem ismerem a faluban”

Jászberényi Ferdinánd lakatossegéd rokonlátogatásba utazott Bálványos községbe. Nagyon unatkozott a faluban, unalmában elvállalta, hogy az egész rokonság libáit kihajtja a mezőre és őrzi. Ugy látszik azonban, nem volt gyakorlata a libapásztorlásban, mert akkor ocsudott fel, amikor libáit a tilosból az uradalom udvarára behajtották. A fogásba került szárnyasok után rohant és a cselédség előtt hangos jelenséget rögtönzött.

— Hogy mernek ilyet tenni? Nem félnek tőlem? Én vitéz Sztalin Jóska vagyok!

Kijelentése miatt a pécsi ügyészség a rendtörvénybe ütköző izgatás címén

eljárást indított ellene. A főtörvényszék a pécsi törvényszék tanácselnöke megkérdezte az egyik tanutól:

— Ki az a Sztalin?

— Nem tudom, kérem, ilyen nevű embert nem ismerem a faluban.

Kiderült, hogy a feljelentők nem tudják, ki Sztalin. A bíróság erre a vádlottat felmentette, mivel éppen emiatt a vádlott kijelentése nem jelenthetett a tanúk előtt izgatást. Felelősség folytán az ügy a kúria Gregits-tanácsa elé került. A kúria helybenhagyta a felmentő ítéletet azzal az indoklással, hogy Jászberényi komolytalan kijelentésében nincs gyűlölet felkeltésére alkalmas elem.

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy a

„CORSO” illatszertárat átvettem

és azt illatszer-, pipere és háztartási cikkekkel dúsan felszerelve

„IDEÁL” illatszertár cég alatt megnyitottam

Amidőn a legpontosabb kiszolgálást is előre garantálom, szíves látogatást kér

Szilágyi László

a „IDEÁL” illatszertár tulajdonosa — Rákóczi-ut és Széchenyi tér sarok

Napirenden a Conti-utcai színész-összejövetel

A FÜGGETLENSÉG IRJA: KI VOLT OTT? A Conti-utcai tükös színészgyűlés ügyében már sokféle nyilatkozat hangzott el. Kettőtől eltekintve a legzordobb férfiasággal jelentette ki, hogy mindenki más megjelent, éppen csak ő nem volt ott.

A nagyarányú lapulása során már ott tartunk, hogy megszólaltak azok is, akikre senkise kíváncsi a akik mifelőlünk akár egész nap ott nyüzsgöhetnek a vörös kalapácsos ember portáján. Ezek a Goldmark-terem nagyságai Őket senki se kérdezte. Az ő érzelmükkel tisztában van mindenki. Ennek ellenére a Magyar Zsidók Lapjában kijelentik, hogy ők sehová nem lépnek be, sehol csatlakozást nem jelentenek be és sehol sem képviseltetik magukat. Mi több, még a „nagy” Beregi Oszkár se ment el a proletárdiktatúra ifjúkori emlékek színhelyére. Ő egy olyan tüchtig öreg és konzolidált zsidó, hogy direkt Losoncra utazott a Conti-utcai színész-konventikulum napján.

Ezek után higgyük el, hogy a tükös összejövetelen senki nem vett részt. Valószínűleg csak Marx és Goldmark szelleme társalgott egy elsötétített főtükári szobában, a hazai színművészet szocializálásáról.

Mivel azonban a Népszava többször is beismerte, hogy a gyűlést tényleg megtartották, a miután most már úgy látszik, hogy senki se ment el, kérdezzük: mégis ki volt ott?

AZ ÚJ MAGYARSÁG IRJA: Kevésbé érdekel bennünket, hogy az idős komikus milyen szereplési alkalmakat keres magának a nyilvánosság reflektorfényében hol akar mutatkozni azelőtt a közönség előtt, mely rokoni érzelmektől fűtve bizonyára impozáns tömegekben tüntet majd mellette. Senkinek se akarjuk megtiltani a szórakoztató ipar üzését a abba se kívánunk beleszólni, hogy kinek milyen produkciók tetszenek, tehát egy pillanatra se állanánk meg a főváros utcáin jókora falragaszokon hirdetett műsoros est mellett, ha

Herczeg Ferencet üdvözli a Szigligeti Társaság

Az idén először jött össze a Szigligeti Társaság, hogy megtartsa szokásos felolvasó ülést. Némethy Gyula elnök bevezető beszédében megemlékezett a nyolcvan éves Herczeg Ferencről. Javaslataira elhatározták, hogy üdvözlik a nagy magyar író.

Az elnök megnyitóját után Rolla Margit, budapesti író tartott felolvasást Arany Juliskáról. Előadása nyomán több apróságot ismerhetünk meg az Arany-család életéből, amelyet irodalomtörténet nem ismeret. A neves író felolvasásából betekintést nyertünk a nagy költő kiegészült, nyugodt létszemléletébe, elnök tárult a költő Istenbe vetett bizodalma, amellyel a nehéz helyzetekben is erős lélekkel tudta megállani a helyét.

Papp Lajos felolvasta Szeváns nyílt meg és Nagy vonat c. költeményei. Csúrka Péter pedig az „Ünnep” e. szépirodalmi lapban megjelent Barbár c. novelláját adta elő, amelyben mestersen rajzolta meg a magyar pa-

nem lennének Rátkai Márton fellépésének éppen most érdekes mellékkörülményei. Tudjuk, hogy ő volt egyik szervezője, lelkes támogatója annak a mozgolódásnak, mely a „szinpadai válság” megoldásának örve alatt a Conti-utcai nemrég lezajlott s éppen ezért tartottuk érdemesnek alaposan végigbongészni a művészi estjén szereplők névsorát. Hogy az öreg komikus éppen most látta jónak a közönség elé kíváncsni, abban is van már némi tüntető színezet, nem is szólva a vele együtt pódiumra lépők magatartásáról. Semmiesetre se maradhatott el a szociáldemokratákkal barátkozó, új művészeti átalításért lelkesülő Rátkai

Már nem a rossz tanulókat adják inasnak, a tanoncok 20 százaléka kitünően és jelesen végezte iskoláját

Régebben a szülők azzal fenyegették rossz tanuló gyermekeiket, hogy ha megbuknak, inasnak adják őket. Tényleg azelőtt az ipari és kereskedelmi tanoncok a fiatalok ama részéből kerültek ki, akik iskolába nem tanusították megfelelő tanulmányi előmenetelt. Azóta sokat változott a világ. Ma már az iparosok, kereskedők elsősorban azt vizsgálják, hogy a tanoncul jelentkező ifjú jó tanuló volt-e az iskolában, mert aki ott nem felelt meg, az valószínűleg a gyakorlati életben sem fogja megállni a helyét. Ma már az inasokdást is csak akkor lehet megkezdni, ha jó iskolai bizonyítványt képes felmutatni a jelölt.

Ezek a tények világítanak rá a fővárosi Statisztikai Hivatal érdekes tanulmányában is, mely a tanoncok különböző irányú adatfelvételéről készült. A fővárosi Statisztikai Hivatal nemrégiben feldolgozta mintegy 16.000 fiú és

Márton mellől — Gobbi Hilda, az ő neve nem is okozott nekünk meglepetést. De olvastuk a műsoron a Nemzeti Színház másik tagjának, Lohotay Árpádnak felléptét is, akinek személye körül, mint emlékeztetés, szintén vita folyt annak idején s máig tisztázatlan: vajjon elutasította-e az osztályharcos forradalmárok gyülekezetébe való meghívást, vagy csupán — kimentette az összejövételről való elmaradását, sajnálkozón, és mély együttérzéssel. Hogy most az öreg komikussal és Gobbi Hildával együtt ő is fellép, csaknem olyan színezete van a dolognak, mintha az érdekeltek előtt a dobogón való megjelenésével akarná dokumentálni a szolidaritást mindazzal, ami a Conti-utcai történet. Mindenesetre furcsa, hogy egy hajdani operetteszínész, egy komikus estjén — éppen két drámai művész s éppen a Nemzeti Színház, a legelőkelőbb intézmény tagja asszisztál.

leány iparos, kereskedőtanonc személyi adatait. Kivizsgálták a statisztika során, milyen gyermekek mennek tanoncoknak, milyenek az illetőknek a családi körülményei.

Az adatok szerint a tanoncok 25,9%-a az iskolában kitünően és jelesen tanulmányi eredményt mutatott, fel. 32,1% százalék pedig jó eredményt ért el. A bukott tanulók száma mindössze 1,3% és csak egyharmada végezte elégséges eredménnyel az iskolai tanulmányokat. Ezek szerint tehát a budapesti tanoncok kétharmadrésze kitünően, jelesen és jó tanulmányi eredményt ért el az iskolában. A leánytanoncok közül 70% mutat fel jeles és tanulmányi eredményt.

A közel 16.000 tanuló közül 6500 polgári iskolát, 1200 pedig középiskolát végzett. Több, mint 600 közöttük az érettségizett tanonc. A budapesti tanoncok között 3200 a zsidóvallású, még pedig a fiútanoncok 10%-a, a leánytanoncoknak pedig 16,4%-a. A legtöbb zsidótanonc a szűesszakmában helyezkedett el, ahol az összes tanoncok létszámának 37,6%-át teszik az izraelita vallásúknak. A kesztyűs szakmába 35,9, a bőrrendezőknél 1,33, az arankműveseknél 34,1, a fogtechnikusoknál 30,9% a zsidó tanonc. Húsz százalékon felüli a zsidó tanoncok aránya, míg az óras, látszerész, nyomdász, fényképész, üveges szakmában, legkevésbé a kovács és lakatos zsidó tanonc. A leánytanoncok közül a legtöbb zsidó a fényképész szakmában helyezkedett el, ahol arányszámuk 40,4% százalék, azután a fűző- és esernyőkészítők között 26,8 százalékarányban. A női kalapkészítő tanoncok között 25,3% százalék a zsidó vallású.

A tanoncok egynegyedrésze követi atyja foglalkozását. Legnagyobb mértékben a cipésszakmában öröklődik a foglalkozás. Itt a tanoncok 68,1% százaléka űzi apja mesterségét. Az asztalosiparban 58,1, az üvegeseknél 65,3, a borbélyiparban 51,7, a szabóknál 47,8 azoknak a tanoncoknak a száma, akik atyjuk mesterségét tanulják. Igen nagyarányú mesterségöröklődés a fogtechnikusoknál, a mázolóknál, a kártyosoknál, a szűcsöknél is. Érdekes, hogy a villanyszerelő, autószerelő szakmában csak 1,3% százalék az atyjuk mesterségét

folytató tanoncok aránya. A budapesti tanoncoknak pontosan a fele, 7800 budapesti, 3100 környékbéli, a többi pedig a távolabbi vidékekről származott. (Magy. Tud.)

Szociális tanulmányi napokat rendeznek a Szent Vince intézetben

Kedves leánytestvéreim! Szép napokat töltöttem Pécelen a szociális iskolában. Többször meséltem e szép napokról s akik hallgatták elbeszélésemet, sajnálkoztak, hogy nem vehettek részt a gazdag szociális tanulmányi napokon. A Sz. Vincés Mária társulati lehetősége, hogy minden nagyváradi fiatal lány és asszony, akiket a szociális munka, a szegény nélkülözök sorsa érdekel, ahinek — mint neked is — szívügye a szentvincés szegénygondozás, megismerje és megtanulja a helyes és biztosan célravezető módját a szegénygondozásnak.

Társulatunk nagy gondal válogatta meg az előadókat és örömmel hozzuk tudomástokra, hogy sikerült megnyerni a nagyváradi tanulmányi napok részére a péceli tanfolyam előadóit, köztük Pejacsevich Mária grófnőt, a NISZVIM országos elnöknőjét, aki az ifjúsági csoportnak az előadója. Persze még nem tudod, mi az a NISZVIM. A Női Ifjúsági Szentvincés Munkaközösség rövidítése.

Kedves testvéreim, tudom, hogy nem csak téged, de nagyon sok katolikus leányt és asszonyt érdekelnek azok a kérdések, melyekről a Karitás napok folyamán szó lesz. Hívj el hát ismerősöket, hogy jöjjenek minél többen. A Karitás napok november 14—15-én lesznek a Szent Vince Intézet (Nogáll utca 5.) dísztermében. Figyeld a teljes programot, mely szintén a Magyar Lapok-ban fog megjelenni. Ő, és majd nem elfelejtetem. Ha ismersz olyanokat, akik a megboldogult nagyöntisztelendő Deáky Josefa tartományi főnöknő tanítványai vagy tisztelői voltak a pályánap délutáni emlékkünnepen, feltétlenül jelenjenek meg. A november hó 14-iki viszontlátásig szentvincés szeretettel üdvözöl

Bartha Ilona,
Mária társulati jegyző.

Intézkedés jeggyűjtésre

A 17.233—1934. K. M. sz. rendeletben foglaltak értelmében Nagyvárad thj. város területén az elkövetkező téli időnyre a Körös folyónak a velencei vasúti hid felett a város határáig terjedő részét jelölöm ki természetes jeggyűjtésre.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fenti jeggyűjtő hely kijelölése a hatályban levő egyéb közgazdasági (pl. vízijogi) szabályok megtartása alól nem mentesít és a gyűjtőhely használatával kapcsolatban magánjogi igények érvényesítését nem érinti.

Jeggyűjtő helyről kitermelt jég a rendelet értelmében korlátolt forgalmu jégnek minősül, azt tehát tilos közvetlenül a fogyasztó közönség részére eladni, az emberi szervezettel közvetlen érintkezésbe kerülő tárgy, illetve anyag (pl. étel, ital stb.) hűtésére használni, valamint a gyógyítás körében alkalmazni, végül olyan ipari, vagy kereskedelmi üzem részére eladni, amely élelmiszert, illetőleg italt a közönségnek közvetlenül árusít.

Nagyvárad, 1943. november 10. Dr. Kazó Károly s. k. th. tanácsnok, mint elsőfokú közegészségügyi hatóság.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.90 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

MEGALAKULT AZ UJSÁGÍRÓ OTTHON JÓLÉTI SZÖVETKEZETE.

A nagyváradi Ujságitró Otthonba tömörült hívatásos hírlapírók megalakították az Otthon-Egyesület mellett működő Jóléti Szövetkezetüket. Miután a szövetségi törvényben előírt feltételeknek az alapítók eleget tettek, illetékes hatóságok a szövetséget létesítését jóváhagyták. A szövetséget tegnap tartott közgyűlésén megalakul az intézmény vezetősége. Az igazgatóság elnökévé Árvay Árpádot, igazgatókká Katona Bélát és Jávor Bélát választották. A felügyelőbizottság elnöke dr. Tabéry Géza, tagjai Daróczi-Kiss Lajos és Papp György lettek. Ügyész dr. Czeglédy Miklós, titkár dr. Barza Ferenc. A közgyűlés foglalkozott az Ujságitró Otthon belső rendjének kérdéseivel és kulturális terveivel is. Az utóbbira nézve előadások rendszeresítését határozta el, előbbi bit illetően pedig kimondotta a pártoló tagok látogatásainak fokozott ellenőrzését. Fel is kéri őket, hogy tagsági igazolványukat látogatásaik során magukkal hordják. E szerves összefüggésben az Otthon elkészült házirendjével.

Tíz napig tárgyal a debreceni törvényszék Máramaroszigeten. A debreceni törvényszék büntetőtanácsa Jenei Sándor törvényszéki elnök elnöklétével Máramaroszigetre szállt ki, ahol tíznapos folytatódó tárgyalás keretében tárgyalják dr. Hadicsfalvi József főszolgabíró és társai bűnjűgét, akik ellen egyrendbeli folytatódóan elkövetett hivatali hatalommal való visszaélés büntette miatt emelt vádat a királyi ügyészség. A tárgyalás során a törvényszék a vádlottak kihallgatását hétfőn kezdte meg. Rajtuk kívül még 200 tanút hallgat ki a törvényszék. A perbeszédok elhangzása után tíz nap múlva várható ítélet a monstró bűnperben.

HŐSI HALÁLT HALT MÁRKI LÁSZLÓ VK. ŐRNAGY, A MAGYAR KATONAUSZÁG CIKKIRÓJA. A Magyar Katonaujság most megjelent száma beszámoló a lap „Az elhunyt hét hadieseményei” című rovata vezetőjének hősi haláláról. A halál kint a harcban érte Márki László vezérkari őrnagyot. Mint egy gépkocsiszlop parancsnoka, Kievből indulva, vezette embereit az orosz pusztaságba. Szeptember 20-án, amikor az orosz első kocsijában tartózkodott, hirtelen partizán támadás érte. Az egyik golyó megölte a gépkocsivezetőt, aki utolsó életerejével még megállította az autót. Márki őrnagy kiugrott és golyószóróval vette fel a harcot a jól rejtett partizán bandával. Egy partizán golyója azonban átjárta a szívét és azonnal halálát okozta. Azóta a pradzivolvi haditemetőben alusza örök álmát.

Felhívás a játékezőkhöz!
 Felkérjük az összes labdarúgó játékezőt, hogy ma este fél 7-kor a szokott helyen jelenjenek meg.
 SCHMIDT BELA
 körzeti vezető.

Korának legragyogóbb asszonya

Borgia Lucrécia

Pazar kiállítás, drámai feszültség, lobogó szevedélyek, sötét rejtelmek, véres cselszövények filmje a CASINO-ban

A reneszánsz romantikája, szépségei s vad emberi indulatokban izzó kora

Szerelem a vérpadig

Örök emberi szenvedélyek, festői, történelmi keretben. Az olasz filmművészek legkiválóbbjainak közreműködésével

Műsoron kívül:
Brazíliai rapszódia

Bemutató csütörtökön
 az APOLLO-ban

Esküvő. Dr. Garán János vezérigazgató november 6-án tartotta esküvőjét a székegyházi római katolikus templomban Kindili Annával az Ermelléki Takarékpénztár pénztárnokával.

Ki LEHET LEVENTELEÁNY? A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny legközelebbi száma a vallás- és közoktatásiügyi miniszter rendeletét közli az önkéntes levente leánymozgalom szervezetéről. A mozgalom célja az, hogy a leányifjúságot a hagyományos női erények szellemében való nevelés útján a haza és a család szolgálatára, különösen pedig a honvédelmi szolgálatra előkészítse. Leventeleány lehet önkéntes jelentkezés alapján minden 10 és 19 év közötti magyar állampolgárságú leány aki a rendeletben megjelölt kellekeknek megfelel.

Hálás köszönetemet fejezem ki mindazon jóbarátomnak és ismerőseimnek, akik drága jó férjem elhunytá alkalmából, mélyszégyes fájdalommat enyhíteni igyekeztek. Özv. Vincze Albertné és családja.

164 SVÁJCI CÉG FEKETE LISTÁN. Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat szerint a blokádugyi minisztérium parlamenti titkára az alsóházban kijelentette, hogy jelenleg 164 svájci cég áll az angol fekete listán.

BUTORT

színeset

MEZEI-től

Háló, kombinált és előszobák.

Konyha újonságok

Szabadság-utca 12. (Szacsva-utca 48.)

SULYOS SZERENCSETLENSÉG A WEDAUI PÁLYAUDVARON. Duisburgból jelenti (MTL): A Német Távirati Iroda jelenti: Wedau pályaudvarán az utasok meg nem engedett helyen haladtak át a vágányokon és egy befutó személyvonat tíz embert elkapott és halálragaszt. Az áldozatok között van négy nő is. Két másik utas életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Giraud tábornok lemondott a szakadár bizottság elnökségéről. Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: A brit hírodia jelentése szerint Giraud tábornok lemondott a francia szakadár bizottság elnökségéről.

EGYÜNK GALAMBOT? Az utóbbi időben a főváros környékén és egyes vidéki helyeken megkezdtek az étkezésre alkalmas galamboknak az úgynevezett „nagy szürke magyar” galamboknak tenyésztését, sőt a héten több főváros környéki és vidéki hetivásáron már árucikk gyanánt is szerepelt a „magyar” galamb. A galamb húsa tápláló és nagy részben pótolja a drága baromfihúst. A házaknál könnyen tenyészthetik, mert mindenféle hulladékot megesszik. Előfordult a hetivásárokon a „starkaptyes vadgalamb” is, amelyet azonban nehéz elfogni. Ezeknek a húsa is ehető, ámbar tápértékben jóval kisebb a magyar galambokénál.

Megépítik a Magyar Dal házát. A Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége, Főlel Szántó Endre elnökével tartott választmányi ülést. — Huszty Károly, fővárosi tanácsnok, az egyesület társelnökének javaslatára elhatározták zenei szabadegyetem megszervezését. Idén is tovább folytatják a tavaly megkezdett és nagyon jól bevált karvezetői továbbképző tanfolyamokat. Az egyesület meg akarja valósítani a Magyar Dal házát és erre a célra a fővárostól kér megfelelő házhelyet. Az egyesület a kultuszminiszter elé terjesztette javaslatát az iskolai énekkortatás reformja tárgyában. Felvetették egy szövetségi zenekar megszervezésének gondolatát. Elkészítette a szövetség az új daloskerületi beosztás tervzetét, amely az országos 17 daloskerületre osztja. Az énekkari utánpótlás érdekében országos dalosnapot rendeznek és általában nagy propagandát fognak indítani a dalos kultúra fejlesztésére. javasolták, hogy a sportolók részére rendszeresített Toldy érem mintajára alapítsanak Liszt érmet is. Magyar Tud.

Hóman Bálint újabb hat évre elnöke a Nemzeti Múzeumnak. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Magyar Nemzeti Múzeum tanácsa egyhangúan Hóman Bálint nyugalmazott kultuszminisztert jelölte újabb hat esztendőre a Magyar Nemzeti Múzeum elnökségére.

Ipartestületi hírek

A Csizmadia Szakosztály Elnöksége ez uton értesíti tagjait, hogy f. hó 11-én, azaz csütörtökön d. u. fél 5 órakor, az ipartestület gyűlési termében igen fontos „rendkívüli taggyűlésre” teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tekintettel arra, hogy a tárgysorozat mindenkit egyformán érintő közérdekű ügyekkel foglalkozik, amelyet a még aznap tartandó előljárásági ülés is tárgyalni fog, tisztelettel kérjük a tagok pontos és teljes számu megjelenségét.
 Elnökség.

Az Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy a szegjegyek kiadása folyó hó 8-tól 13-ig történnek és akik igényelték, ez idő alatt jelentkezzenek a szakosztály irodájában hivatalos órák alatt. Elnökség.

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textiliparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a november havi cérna kiállítását megkezdte.

Polgári iskolai előkészítő és szakmai továbbképző tanfolyamot szervez a Nemzeti Munkaközpont

Nagyvárad. A Nemzeti Munkaközpont az egész országban a Munkásfőiskolán kívül polgári iskolai előkészítő tanfolyamokat, valamint szakmai továbbképző tanfolyamokat szervez. A nagyváradi NMK szervezet a legutóbb megtartott öszválasztmányi ülésén határozatban mondta ki, hogy Nagyváradon is megszervezik a fenti tanfolyamokat. A Munkásfőiskola már kétszer tartott előadást, nagy érdeklődés mellett. Az előadást minden kedden és pénteken 7-9-ig tartják meg. A helyi NMK szervezet elnöksége megállapodott a Népművelési Bizottság titkárságával a polgári iskolai előkészítő és szakmai továbbképző tanfolyamok megindítása ügyében is. Amennyiben valamelyik tanfolyamra 20 jelentkező van, megindul a váradi népművelési keretein belül.

A Nemzeti Munkaközpont titkársága ezuton hívja fel mindazoknak a munkásoknak a figyelmét, akik akár a polgári iskolai előkészítő, akár valamelyik szakmai továbbképző tanfolyamon részt óhajtanak venni, jelentkezzenek a titkárságon összejárás végett.

Tiszta nyapu takarók érkeztek

BEIER

Textilkereskedés, Deák Ferenc-u. 2

Mi újság a piacon?

A hétfői hetipiacon a hatósági kimutatás szerint az alábbi árak voltak érvényben:

Gyümölcsfélék (Felhozatal közepes): 1 kg. alma 2.—3.50, 1 kg. szőlő 2.—3.50, 1 kg. birsalma 2.—2.50, körte 2.—3, 1 kg. hecsedli 1.60—1.80, 1 kg. gesztenye 2.40—3, 1 kg. dió 5.80 pengő.

Zöldségfélék (Nagy felhozatal): 1 kg. burgonya 28—33 fill., 1 kg. paradicsom 0.20—1, 1 kg. kék paradicsom 30—40, 1 kg. száraz bab 1.08, 1 kg. répa 0.36, 1 kg. borsó 0.60, 1 kg. hagyma 0.24—34, 1 kg. cékla 0.30—40, 1 kg. káposzta 0.40—60, 1 kg. vörös káposzta 1.—1.20, 1 kg. elasz 1.20, 1 kg. karfiol 6.—1.20, 1 kg. petrezselyem 0.60, 1 drb kalaráb 0.20—40, 1 drb zeller 0.10—20, 1 drb zöldpaprika 0.6—16, 1 drb uborka 0.20—30, 1 kg. spenót 2.50, 1 drb torma 0.50—60.

Élelmiszerek (Közepes felhozatal): 1 drb szarvasmarha kg. 2.20, 1 drb fejős tehén 900—1700, 1 drb szopós borjú kg. 2.10, 1 drb igásló 400—900, 1 drb parádéslo 900—2000.

Tejtermékek (Semmi felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.80, 1 kg. juhturó 5.80, 1 kg. tehénturó 1.16, 1 kg. tejföl 2.20, 1 kg. sajt 4.80.

Szárnyasok (Közepes felhozatal): 1 pár l. o. csirke 4.40, 1 kg. sovány liba 4.80, 1 kg. pulyka 4.20, 1 kg. sovány ruca 4.70, 1 drb tojás 0.24, kg. 4.50.

Szénafélék (Közepes felhozatal): 100 kg. lóhere l. o. 17.30, 100 kg. lucerna l. o. 19.60, 100 kg. széna 13.30, 100 kg. szalma 9.60.

Húsárak: 1 kg. marhahús 5.10, 1 kg. disznóhús 5.—, 1 kg. növendékmarha 5.10, 1 kg. juhús 4.50, 1 kg. bivalyhús 4.70, 1 kg. tepertő 5.30.

Haljelék: 1 kg. sulyon ponty 8.—, 1 kg. köröshal 3.50—4.80.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 11.

Budapest I.

- 10.15 Erkel: Hunyadi László — nyilatvány. Budapesti Filharmonikusok
10.30 Kassa ünnepi hazatérésének ötödik évfordulóját. Az ünnepi beszédet Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök mondja.
11.15 Ravel: Zongoraverseny.
11.15 Egyházy Imre előadása.
12.10 A rádiózenekar műsorából.
13.30 Honvédeink üzenek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
15.00 Délutáni muzsika.
15.30 Gorka Géza előadása.
16.25 Az Országos Műszaki Múzeum megnyitása Kassán.
17.00 Dekány András előadása.
17.15 Matolcsy Margit és Orbán Sándor magyar nótákat énekel. kísérí Veres Károly cigányzenekara.
17.25 Gyakorlati óra a kassai középiskola gazdasági tanintézetben.
18.20 Orlay tánczenekar.
19.00 Liszt Nándor csevegése.
19.40 A rádió nyilvános hangversenysorozatának II. estje.
20.05 Négyesemkört Erdélyi Józseffel a könyvtárszobában.
21.10 Dalos, zenés tarkaságok
22.40 Esti muzsika.

Budapest II.

- 19.00 Francia nyelvoktatás.
19.30 Lehár-est.
20.50 A virágember. Dráma egy felvonásban.
21.40 Anne Antti finn dalokat énekel.
22.00 Kamarazene.

Kavéházakban és vendéglőkben kérjé Magyar Lapok at.

SPORT

Miért? Miért? Miért?

Vághy Kálmán nyilatkozata a válogatott összeállításáról

„Miért? Miért? Miért?” cím alatt igen tanulságos cikket írt Kompóti Kléber Gábor a Nemzeti Sport hasábjain a svédek elleni válogatás hibáiról. Bodolával, illetve a NAC-al kapcsolatosan szólaltatja meg Vághy Kálmán szövetségi kapitányt, mely a következőképpen hangzik:

„A válogatás egyik nagy meglepetése az volt, hogy Bodolát a kapitány számításba sem vette. Erre a következő magyarázatot kaptuk Vághytól:

— Bodola az északi partján igen gyengén játszott. Nem tudott veszélyes lenni a kapura. Megfigyeltem őt az utolsó bajnoki mérkőzéseken is. Az Elektromos ellen láttam őt utoljára és ekkor is igen gyengén játszott. A magánéletben gondolni vannak és én főleg ennek tulajdonítottam, hogy nem nyújtja azt, amit tőle mindenki elvár. Nem szívesen hagytam ki a csapatból, mer tudom, hogy sokszor ő volt a csapatban a mozgatóerő. Meggyőződésem azonban az, hogy most nincs formában.

(Megjegyzésünk: Bodola vasárnap Kolozsvárott a Körösvidék válogatottjának legjobb embere volt.)

A következő kérdéssünk:

— Milyen elgondolás alapján szorította ki Bodolát a válogatottból Sárosi dr?

— Néhány héttel ezelőtt láttam Sárosi dr-t játszani és akkor jól mozgott — mondta Vághy. — Az elmúlt héten is azt hallottam, hogy az Elektromosok ellen kiváló volt. Az volt az elgondolásom, hogy a lelkes és munkabíró svédekkel szemben felvonultatom a támadósorban azokat a játékosokat, akik nagy technikájukkal lassan felőrlik a svédek erejét. Ezért került be a csapatba Sárosi dr. A mérkőzés — szerintem — azt mutatta, hogy nem hibáztam, hiszen most nem volt szükség Bodola-szerű harmonikázó összekötőkre, mert sokkal többet támadtunk, mint a svédek. A védelmünk összetétele azonban rosszul sikerült.

(Megjegyzésünk: Szerintünk igenis nagy szükség lett volna a harmonikázó összekötőkre, mert így a két szélsőfedezetünkre túl nagy munka hárult, de még nagyobb a három háttérvédre. Ha nekünk is olyan összekötőink lettek volna, mint a svédeknek, akkor más lett volna az eredmény. Vasárnapi számunkban hangsúlyozottan megírtuk, hogy két összekötőnk játéka áll vagy bukik a csapat. És hogyan illeszthető össze az itt felsorolt érvelés a korábbival, amely szerint idehaza a fiataloknak kell helyet keresni!)

Miért nem vette tekintetbe a bainoki táblázatot?

— A válogatásnál miért nem vette jobban számításba azoknak a csapatoknak a játékosait, amelyek a bajnokságban elől állnak, tehát nyilván pillanatnyilag jó formában vannak? — tettük fel az újabb kérdést.

— Az volt a tervem, hogy a NAC-ból öt játékost — Bodolát, Tóth III-at, Szegedit, Mészárosot és Sársórit veszem számításba — felelte. — Mészáros és Tóth III. játszott is. Bo-

doláról már elmondtam a véleményemet. Sársórit a szerdai rostán látottak alapján maradt ki és ez helyes húzásnak is bizonyult. Szegedi azért nem játszott, mert beteg volt és maga kérte, hogy tekintsek el a személyétől.

Helyettük remekül megfelelt Kompóti Kléber Gábor, így nincs Vághy Kálmán nyilatkozatához semmi megjegyzésünk.

SZÍNHÁZ

Csütörtökön este: „Az utód”

A ma, szerda esti opera előadásra minden jegy elkelt előrelátásban.

Az utód, a Vígsház legnagyobb sikerű ujdonságát csütörtökön este bemutatja bérlet keretében mutatja be a színház. Főszereplők: Lovassi Klári, Borsos Mária, Horváth Jenő, Gulácsy Albert, Ross József, Szabó Ernő, Halasi Gyula, Lendvai Lajos és Barys Béla. A bérleti előadása pénteken este, szombaton este pedig bérletszűnet.

A két kapitány nagyszerű operett-ujdonság vasárnap délután és este kerül ismét színpadra, a bemutató elő-

adás pompás szreposztásában.

Előkészületben az idény szenzációja: *Fekete Péter*.

HETI MŰSOR:

Szerdán délután 4 órakor: *Artatlan vagyok* (csak felnőtteknek!).

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Szöktetés a szerályból*.

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Az utód*. Bemutató, bérlet 2. Pénteken este háromnegyed 7 órakor: *Az utód*. A-bérlet 2.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: *Az utód*.

Vasárnap délután és este: *A két kapitány*.

Megkezdtek Betnár Béla színdarabjának próbáit Budapesten

Budapestről jelentik: A Madách színházban még a Hamletet játsszák, de már megkezdődtek a legközelebbi ujdonság előkészítő munkái. Pünkösztől Andor igazgató Betnár Béla a nagyváradi Grafika-nyomda igazgatója-

nak darabját választotta ki. A nagyváradi szerző eddig nem szerepelt a közönség előtt, ez az első színpadi alkotása, de a fővárosi sajtó az előjellekkel nagy sikert jósol.

A „Homokpad” műfajára nevez-

szatirikus játék, mely egy lakatlan szigeten játszódik le, a további néhány hajótörött menekül és közöttük bizonyulónak a cselekmény fonala.

Két érdekessége is van az előkészítés alatt álló ujdonságnak. Az egyik az, hogy az új szerző mellett új rendező is mutatkozik be: *Munkácsy Irén*, aki éveken keresztül a Vígsház rendezője volt és ez lesz első önálló rendezői munkája. A másik hogy a női főszerepre Kiss Mányit szerződtették le. A népszerű színésznő vígjátéki szerepet alakít, de van néhány komoly drámai jelenete is az ujdonságban. A főbb szerepeket melllette Várkonyi Zoltán, Szemere Vera, Toronyi Imre, Szakács Zoltán, Madi-Szabó Gábor és Tapolczay Gyula játsszák.

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-ter 1. 949

Jókorban levő bőrkabát középtér, métra eladó. Arpad vezér-u. 10. 9

Magyaros menyasszonyi ruha korszerű és fátvállal eladó. Megtekinthető délután 3 órától Hid-u. 17. 55

C. Vogel: „Engedjétek hozzám jönni a kisedeket” — rézkarc eladó. Cim a kiadóban. 15

Eladó folytonzó Meteor vasakályha, kevésbé használt állapotban, fekete kivitelben, 300 köbméter fűtőkészeggel. Bolyai Farkas-utca 17. 26

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és min dennemü fergek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragazzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Színház-u. 7. Telefon 14—21. 664

Gépelést saját gépen vállalko. Cim a kiadóban. 929

Vendégszoba berendezéséhez bútor és ágyneműt keresünk. M. G. E., Tisza Kálmán-ter 17. Telefon 12—42. 48

Kavéházakban és vendéglőkben kérjé a MAGYAR LAPOK-at.

Allást nyec

Szöllös környékén lakó lapkihordót azonnalra felvesszünk. Jelentkezés a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Megbízható éjjeliőrt keresünk. Francia-utca 52. 54

Megbízható mindenféle leányt éves bizonyítvánnyal azonnalra felvesszünk. Cim a kiadóban. 55

Városliget-utca közelében keresek bejárónőt napi 1 órai munkára. Cim „Nagyvárad” kiadóhivatalában. 57

Munkásleányok felvételnek Turul szövede Arpad vezér-ut 47. 51

Segédmunkásokat és segédmunkásokat keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés 10—12 között varázslósi telepen. 50

Tanoncot legalább 6 elemi iskolával, kedvező feltételek mellett keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Szulók

Allást kezes

Irodai gyakorlatlalt IV. középiskolát végzett komoly urileány állást keres. Címeiket a kiadóba kér.

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel: Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos főszerkesztő Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. hőrforgógépén, Nagyvárad, Sallányi Utca-utca 5 szám